

Världsnaturfonden WWF

Ulriksdals Slott
170 81 Solna

Växel: 08 624 74 00
Direkt: 08 624 74 xx
Allmänt: info@wwf.se
username@wwf.se
www.wwf.se

Ulriksdal 1 juli 2025

Till: Utrikesdepartementet, ud.remissvar@regeringskansliet.se, ud.fmr@gov.se
Kopia: stina.bagge@gov.se

Remissvar från Världsnaturfonden WWF gällande UD2025/05056 – Betänkandet ”Skydd för biologisk mångfald i havsområden utanför nationell jurisdiktion” (SOU 2025:36)

Världsnaturfonden WWF tackar för möjligheten att ge synpunkter på betänkandet av utredningen om biologisk mångfald i havsområden utanför nationell jurisdiktion. Haven utanför nationell jurisdiktion motsvarar 45 procent av jordens yta och hyser en unik biologisk mångfald, varav många arter vi ännu inte känner till. Att havsavtalet träder i kraft och genomförs fullt ut är otroligt viktigt för att kunna säkerställa bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald i havsområden utanför nationell jurisdiktion – inte minst för att skydda 30% av världens hav till 2030 och utföra miljöbedömningar av aktiviteter i dessa havsområden.

WWF fäster stor vikt vid utredningens uppdrag och har deltagit aktivt i utredningen och inkommit med muntliga och skriftliga inspel under arbetets gång.

Vi bedömer att utredningen gjort ett mycket gediget arbete och stödjer i allt väsentligt utredningens förslag.

WWF vill särskilt lyfta fram att vi ser positivt på:

- att utredningen varit tydliga med vilka aktörer och verksamheter som träffas av avtalet/nya lagen – dvs att de bestämmelser som föreslås ska tillämpas för verksamheter och åtgärder som bedrivs respektive vidtas
 - av svenska medborgare och svenska juridiska personer
 - av personer som har hemvist i Sverige, samt
 - med och från svenska fartyg och luftfartyg.
- förslaget om införande av en ny ”lag om skydd för biologisk mångfald i havsområden utanför nationell jurisdiktion” med bland annat bestämmelser kring meddelande av föreskrifter för marina skyddade områden i områden utanför nationell jurisdiktion liksom kring tillstånd och miljöbedömningar för verksamheter under svensk jurisdiktion eller kontroll som bedrivs i eller påverkar dessa havsområden.
- föreslagna följdändringar i befintlig lagstiftning, bland annat miljöbalken.
- att krav på tillstånd och miljöbedömning, enligt den nya lagen, införs för:
 - verksamheter och åtgärder i havsområden utanför nationell jurisdiktion, samt för
 - verksamheter och åtgärder i havsområden inom andra staters jurisdiktion som kan påverka den marina miljön i havsområden utanför nationell jurisdiktion.

- att tillstånd och miljöbedömning av verksamheter och åtgärder i havsområden under svensk jurisdiktion ska genomföras utifrån Sveriges nationella ramverk för miljöbedömningar, i 6 kap. miljöbalken, och att det för verksamheter och åtgärder i havsområden i Sveriges sjöterritorium och maritima zoner som kan orsaka avsevärda föroreningar eller märkbara och skadliga förändringar i den marina miljön i havsområden utanför nationell jurisdiktion, införs en skyldighet att samråda genom plattformen för informationsdelning i 6 kap. miljöbalken, genom en ny paragraf (33 a §): *”Om en verksamhet eller åtgärd i havsområden i Sveriges sjöterritorium eller maritima zoner kan orsaka avsevärda föroreningar eller märkbara och skadliga förändringar i den marina miljön i ett havsområde utanför nationell jurisdiktion ska samråd äga rum enligt vad som framgår i 2 kap. 35 § lagen om skydd för biologisk mångfald i havsområden utanför nationell jurisdiktion.”*
- att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer (Havs- och vattenmyndigheten) genom den nya lagen bemyndigas att meddela föreskrifter till skydd för marina områden utanför nationell jurisdiktion för verksamheter under svensk jurisdiktion eller kontroll i dessa områden t.ex. förbud mot fiske eller rätten att färdas och vistas inom området liksom om ordningen i övrigt.
- förslaget till ny förordning om skydd för biologisk mångfald i havsområden utanför nationell jurisdiktion - där Havs- och Vattenmyndigheten föreslås bli prövningsmyndighet och tillsynsmyndighet, samt bemyndigas att meddela föreskrifter i marina skyddade områden bortom nationell jurisdiktion.

Ett område där vi hade velat se att utredningen gått längre är gällande tillstånd och miljöbedömningar för fiske i havsområden inom nationell jurisdiktion som kan orsaka avsevärda föroreningar eller märkbara och skadliga förändringar i den marina miljön i havsområden utanför nationell jurisdiktion (kap. 6.2.10). Fiske på ål eller andra långvandrande arter i Sverige kan ha betydande effekt bortom nationell jurisdiktion. Som utredningen konstaterar motsvarar miljöbalkens regler här inte fullt ut kraven i artikel 28.2 i havsavtalet vad gäller miljöbedömningar av fiske. Utredningen konstaterar att miljöbalken förvisso gäller för fiske, men att fiske inte (med undantag för Natura 2000-tillstånd) omfattas av förprövningsreglerna enligt balken, varför de allmänna hänsynsreglerna eller förfarandet avseende miljöbedömningar inte tillämpas vid någon tillståndsprövning av fiske. Fiskelagen å sin sida innehåller inte motsvarade tillståndprocesser som finns i miljöbalken. WWF hade därmed velat se att utredningen lämnat ett förslag, till exempel genom ändring i fiskelagen, som innebär att en miljöbedömning ska göras för fiske i havsområden inom Sveriges sjöterritorium eller maritima zoner som kan påverka havsområden utanför nationell jurisdiktion. Detta för att kunna uppfylla skyldigheterna i havsavtalet.

Som utredningen inledningsvis konstaterar utgör de fria havet ca 95% av världshavens volym och innehåller resurser och biologisk mångfald som är av stor vikt för ekologiska, ekonomiska, sociala, kulturella och vetenskapliga värden, samt för livsmedelssäkerheten. Värden som riskerar att gå förlorade på grund av mänsklig aktivitet om de inte regleras. Att avtalet träder i kraft är därmed avgörande för att säkerställa bevarande och hållbart brukande av denna biologiska mångfald. Avtalet träder i kraft först efter att 60 parter har ratificerat det. Det är därför mycket viktigt att Sverige och andra länder påskyndar denna process.

Vi vill därmed avsluta med att tydligt understryka vikten av att regeringen skyndsamt hanterar utredningens förslag, påskyndar ratificeringen av avtalet och genomför dess åtaganden fullt ut.

För Världsnaturfonden WWF

Gustaf Lind
Generalsekreterare, WWF

Åsa Ranung
Senior policyrådgivare, WWF